Dosarul nr. 2a-3013/25 (2-24121069-02-2a-22082025)
Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Culinca Eugenia

D E C I Z I E

17 ianuarie 2026 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele completului, judecătorul Dimitriu Serghei
Judecătorii Gîrleanu Violeta şi Roșca Constantin
Grefier Andriuța Cristina

Examinând în şedinţă publică apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 mai 2025, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cotorobai Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile și argumentele reclamantului.

1. La data de 23 octombrie 2024 reclamantul Cotorobai Sergiu, reprezentat de avocatul Vladimirov Natalia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, cu privire la constatarea supunerii ilegale procedurilor penale; încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul reclamantului Cotorobai Sergiu a prejudiciului material cauzat în sumă de 10 000 (zece mii) lei și a prejudiciului moral cauzat în mărime de 300 000 lei, ca urmare a supunerii ilegale a procedurilor penale și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii reclamantul a indicat că la data de 24 iulie 2020 OUP al CNA a inițiat cauza penală pe faptul comiterii infracţiunii prevăzute de art. 242^1 alin. (2) Cod penal. La data de 07 decembrie 2020, în cadrul respectivului proces penal a fost reținut Cotorobai Sergiu, iar la data de 08 decembrie 2020 acesta a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracţiunii prevăzute de art. 42 alin. (4) şi alin. (5) și art. 242^1 alin. (2) Cod penal. Pe parcursul urmăririi penale în privința lui Cotorobai Sergiu au fost dispuse și efectuate măsuri speciale de investigație şi acțiuni procesuale, inclusiv percheziții la domiciliul de facto, domiciliul înregistrat, automobil, examinarea calculatoarelor/notebook, telefoanelor. După reținere, în privința lui Cotorobai Sergiu au fost aplicate măsurile procesuale (preventive sub formă de arest preventiv, arest la domiciliu şi obligarea de a nu părăsi țara. Astfel, reclamantul Cotorobai Sergiu s-a aflat sub incidența măsurilor preventive de la 07 decembrie 2020 până la 13 aprilie 2021, inclusiv. Pe parcursul urmăririi penale reclamantul Cotorobai Sergiu a negat vehement învinuirea adusă, comunicând organului de urmărire penală toată

informația şi datele cunoscute, declarând că nu a comis fapta încriminată potrivit învinuirii aduse.

3. Menționează că deși în privința lui Cotorobai Sergiu nu existau careva probe ce ar indica la existenţa unei bănuieli rezonabile privind comiterea infracţiunii prevăzute de art. 242[1] alin. (2) Cod penal nici la inițierea procesului penal, nici la reținere şi nici la aplicarea măsurilor preventive, nici pe parcursul desfășurării urmăririi penale, organul de urmărire penală a menținut statutul lui de învinuit până la 24 mai 2023, când Procuratura mun. Chișinău a dispus scoaterea lui de sub urmărire penală, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracţiunii, în acest sens fiind emisă ordonanța corespunzătoare. Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Cotorobai Sergiu pe motive de reabilitare este în vigoare şi produce efecte juridice până în prezent, având puterea lucrului judecat.
4. Susține că urmare a supunerii sale procedurilor penale, procedură finalizată cu scoaterea de sub urmărire penală, pe motiv de reabilitare, acesta a suferit prejudicii materiale, ce au constituit achitarea serviciilor avocatului în sumă de 10 000 lei, precum și prejudiciu moral, care estimat la 300 000 lei, prejudicii ce urmează a fi acoperite de Stat prin intermediul Ministerului Justiției. Or, circumstanţele cauzei indică cert la survenirea răspunderii Statului pentru faptele organului de urmărire penală în raport cu reclamantul Cotorobai Sergiu pentru supunerea ilegală a acestuia procedurilor penale, măsurilor prevenite, acţiunilor procesuale şi măsurilor speciale de investigație. În acest sens, consideră reclamantul că cererea de chemare în judecată întrunește condițiile prevăzute de Legea nr. 1545, pentru atragerea ilegală la răspundere penală a reclamantului Cotorobai Sergiu.
5. Urmare a modului în care a derulat procesul penal, efectele acestuia asupra reclamantului şi finalitatea procedurii penale în privința lui Cotorobai Sergiu, statul este direct responsabil pentru repararea prejudiciului material şi cel moral cauzate reclamantului, iar cuantumul acestuia indicat va constitui un remediu eficient şi echitabil încălcării comise.
6. În drept, reclamantul își întemeiază acțiunea pe dispozițiile Legii nr. 145 din 25 februarie 1998 și art. 19, 1998, 2007, 2025, 2036 și 2037, precum și art. 5-7, 166, 167, 90, 94 Cod de procedură civilă.

Poziția instanței de fond.

7. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 mai 2025 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată formulată de Cotorobai Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.
8. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Cotorobai Sergiu suma de 100 000 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului moral, cheltuielile de judecată suportate la examinarea prezentei cauzei, constituite din taxa de timbru în mărime de 200 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei, iar în total suma de 105 200, 00 lei (o sută cinci mii două sute lei, 00 bani).

9. În rest, pretențiile formulate de Cotorobai Sergiu au fost respinse ca neîntemeiate.
10. Pentru a hotărî astfel, cu referire la materialele cauzei, prima instanță a reținut prevederile art. 2 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, din conținutul cărora se desprind două elemente esențiale care determină „acțiunile ilicite”: acțiuni sau inacțiuni ale organului ale organului de urmărire penală, care nu sunt ilegale, și exclud vinovăția agenților statului, dar al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată; al doilea aspect, comiterea erorilor sau fapte de către agenții statului, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni). Prin urmare, instanţa de judecată subliniază că, pentru a încadra acțiunile sau inacțiunile organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, în acțiuni ilegale nu este neapărat ca agenții statului să neglijeze legea la exercitarea atribuțiilor sale.
11. A punctat instanța că Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 nu instituie o condiție specială privind existența unui act judiciar separat, prin care să fie declarate ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală, ale procuraturii au ale instanței de judecată or, însăși ordonanța de scoatere de sub urmărire, prin care a fost scos de sub urmărire penală reclamantul Cotorobai Sergiu pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, este dovadă legală și suficientă, care denotă tragerea ilegală a persoanei la răspundere penală.
12. Fără a nega faptul că organul de urmărire penală este obligat, în virtutea legii, să efectueze o cercetare multilaterală a pretinselor fapte infracționale, să acumuleze probe care să demonstreze vinovăția cât și dezvinovățesc persoana, unul din scopurile procesului penal este ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, conform potrivit art. 1 alin. (2) Cod procedură penală. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Or, daunele morale sunt menite să furnizeze o compensație financiară pentru un prejudiciu moral cauzat prin judecarea în termen rezonabil a cauzei, prejudiciu care nu trebuie apreciat ca o îmbogățire fără justă cauză.
13. Reieșind din principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres şi frustrare cauzate lui Cotorobai Sergiu prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, instanța de judecată a conchis că urmează a admite parțial acțiunea reclamantului, urmând a dispune încasarea din bugetul statului în beneficiu reclamantului cu titlul de prejudiciu moral, sumă de 100 000 lei (o sută mii) care, în opinia instanței, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce o satisfacție echitabilă persoanei vătămate, fiind corelativă cu practica judiciară pe cazuri analogice.
14. A considerat instanța de fond că pretenția în partea ce excede suma încasată cu titlul de prejudiciu moral urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, or, aceasta este una excesivă și nejustificată. De asemenea, instanţa de judecată a apreciat ca neîntemeiat argumentul Ministerului Justiţiei cu referire la faptul că Cotorobai Sergiu nu a prezentat probe care ar confirma prejudiciul moral cauzat prin acţiunile organelor de urmărire penală şi prin urmare nu este temei de a genera obligaţiunea statului la repararea acestuia, dat fiind că argumentul respectiv poartă un caracter declarativ şi formal, fiind contrar prevederilor Legii nr. 1545 din

25 februarie 1998.

15. A făcut referire instanța de fond la jurisprudenţa Curţii Europene (cauza Antipenkov vs. Rusia, nr. 33470/03 din 15 octombrie 2009, §82), unde Curtea a reiterat că părţii lezate nu-i poate fi cerut ca aceasta să prezinte probe întru argumentarea prejudiciului moral suferit, iar simpla constatare a încălcării săvârșite de organele de urmărire penală şi declaraţiile părţii lezate sunt suficiente pentru a oferi o satisfacție echitabilă.

Solicitarea apelantului:

16. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 mai 2025, Procuratura Generală a RM a depus cerere de apel, solicitând modificarea hotărârii instanței de fond în partea în care se referă la cuantumul prejudiciului moral prin micșorarea acestuia de la 100 000 lei până la o sumă ce rezidă în criteriile de rezonabilitate.
17. La data de 02 iunie 2025, a depus cerere de apel Ministerul Justiției al RM, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii parțiale a acțiunii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă în partea respectivă ca neîntemeiate.

Argumentele părților:

18. *În susținerea apelului*, Procuratura Generală a RM a indicat faptul că hotărârea în cauză este neîntemeiată şi pasibilă a fi modificată, în special în ceea ce priveşte determinarea întinderii şi calcularea prejudiciului moral care urmează a-i fi achitat reclamantului, fiind o sumă care excede cuantumul rezonabil de acordare a prejudiciului moral pe asemenea cauze şi contravine normelor de drept material aplicabile, precum şi jurisprudenței naționale (generalizată prin Hotărârea explicativă a Plenului CSJ nr. 9 din 09.10.2006) şi celei a Curţii Europene pentru Drepturile Omului (CEDO), prin care instanţa de judecată, în toate cazurile se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.
19. Menționează apelantul că în partea descriptivă a hotărârii contestate, instanţa de fond fără a face o motivare a concluziilor expuse, eronat consideră că în cadrul şedinţei de judecată s-a stabilit cu certitudine că a avut loc o vătămare a drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală a reclamantului „prin recunoașterea reclamantului în calitate de bănuit/învinuit”, fără a lua în considerație că în cadrul şedinţei de judecată s-a argumentat că prin acţiunile sale organul de urmărire penală, nu a întreprins careva acțiuni ilicite, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi penale în timpul procedurii penale, ce ar constitui temei de reparare a prejudiciului pretins, deoarece acţiunile întreprinse au fost efectuate în limitele legii, or potrivit Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale” nr. 7 din 04.07.2005, care prevede „de regulă actele procedurale printre care hotărârile privind pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit, învinuit.....sunt niște procedee legale de desfășurare normală a urmăririi penale....care nu afectează prin sine însăși careva drepturi sau libertăți constituționale. Acestea sunt niște măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, ce au ca scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea şi în acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor menționate. Astfel, organul de urmărire penală a avut obligaţia pozitivă de a întreprinde toate acţiunile de urmărire posibile şi raționale prevăzute de legea procesual-penală, în vederea cercetării sub toate aspectele, multilateral şi obiectiv circumstanţele cazului, de a evidenția atît

circumstanţele care dovedesc vinovăţia, cît şi cele care dezvinovăţesc, precum şi circumstanţele care atenuează sau agravează răspunderea penală.

20. Afirmă că însuși începerea urmăririi penale şi înfăptuirea măsurilor speciale de investigație sunt etape a procesului penal reglementate de Codul de procedură penală, având ca scop crearea cadrului procesual de administrare a probatoriului, activitate care nu poate în nici o situație să înfrângă principiul prezumției de nevinovăție, aceste etape fiind parcurse în scopul identificării intențiilor şi pentru verificarea sesizării cu privire la pregătirea săvârşirii infracţiunii care a început până la sau în afara implicării organelor de resort. Totodată, clasarea procesului penal nu trebuie percepută ca un rebut în activitatea organului de urmărire penală, dar ca o activitate normală de examinare a unui proces penal, căci organul de urmărire penală nu are ca scop doar identificarea şi sancționarea persoanelor vinovate, dar si curmarea săvârşirii infracţiunilor. Ori, potrivit art. 252 din Codul de procedură penală, urmărirea penală are ca obiect colectarea probelor necesare cu privire la existenţa infracţiunii, la identificarea făptuitorului, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se transmită cauza penală în judecată în condițiile legii şi pentru a se stabili răspunderea acestuia.
21. Mai menționează apelantul că în speță, urmează a fi luate în considerație şi Prevederile Plenului Curţii Supreme de Justiţie „cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucţie în procesul urmăririi penale” nr.7 din 04.07.2005, care prevede „de regulă actele procedurale printre care hotărârile de pornire a urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate bănuit, învinuit.... sunt procedee legale de desfășurare normală a urmăririi penale, care nu afectează prin sine însăși careva drepturi sau libertăți constituționale. Acestea sunt nişte măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, ce au scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea şi în acest scop este proporţional anumitor restricţii care pot avea loc în cadrul desfăşurării acţiunilor menționate”. Totodată, în acest context, prin concluziile sale, instanţa de judecată interpretează eronat prevederile art. art. 3 şi 6 din Legea RM nr.1545 din 25.02.1998, or, conform acestor norme juridice enunţate, rezultă expres că, pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare şi de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale şi anume existenţa faptei ilicite. Respectiv, nu orice acţiune a organelor de drept şi judecătoreşti reprezintă temei de despăgubire din partea statului, în acest sens, atrage atenţia că pentru aplicabilitatea dispoziţiilor Legea RM nr.1545 din 25.02.1998, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale şi morale cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii, ale instanţei judecătoreşti urmează să existe şi să fie întrunite cumulativ (minim o condiţie), atât a circumstanţelor prevăzute la art. 6 „dreptul la repararea prejudiciului” cât şi de art. 3 „cazurile de recuperare a prejudiciului”. Prin urmare, normele judiciare în cauză sunt indisolubile şi nu pot fi aplicate în mod separat.
22. Susține apelantul că neîntemeiat este şi calculul prejudiciului moral încasat din bugetul de stat de prima instanţă de judecată, precum şi constatarea cu certitudine că a avut loc o vătămare a drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală a reclamantului, or, conform art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală: „la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în vaită, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.. Astfel, instanţa de judecată la determinarea mărimii compensației pentru prejudicial

moral urma neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt.

23. Consideră apelantul că instanţa de judecată prin concluziile sale expuse în partea descriptivă a hotărârii contestate, a examinat unilateral doar probele prezentate de către intimat fără a lua în considerație probele pârâților astfel, încălcând atât prevederile legale enumerate mai sus, cât şi principiul contradictorialității şi egalității părților în drepturile procedurale şi principiul nemijlocirii astfel încât, instanţa de judecată urma să cerceteze direct şi nemijlocit probele existente şi să emită hotărârea numai în temeiul circumstanţelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în şedinţă de judecată, fapt ce nu a fost făcut.
24. *În motivarea apelului Ministerul Justiției al RM* a indicat că instanţa de fond a aplicat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, în condițiile în care pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545, necesită de a fi întrunite cumulativ (minim o condiție), atât circumstanţele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât şi de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material şi moral. Normele legale în cauză sunt în realitate indisolubile, nu pot fi aplicate separat.
25. Afirmă apelantul că instanţa de fond a motivat formalist, superficial hotărârea în partea invocării întrunirii la caz a condiției stipulate la art. 3 din Legea nr. 1545, transcriind dispoziția art. 3 şi enumerând acţiunile procesuale efectuate în privința intimatului/reclamantului, fără a argumenta ilegalitatea acţiunilor procesuale efectuate de către organele de urmărire penală în privința intimatului/reclamantului Cotorobai Sergiu.
26. Precizează apelantul că pe durata acţiunilor de urmărire penală, intimatului Cotorobai Sergiu nu i-au fost încălcate drepturile procesuale, iar la materialele cauzei nu există nicio probă concludentă, pertinentă, în confirmarea faptului că actele procedurale emise în privința acestuia de către organul de drept, sunt calificate ca ilegale. Prin urmare, la materialele cauzei nu există niciun act procedural definitiv şi irevocabil al instanţei de judecată sau a organului ierarhic superior, prin care s-au stabilit ca fiind ilegale acţiunile organului de urmărire penală. Contrar celor relevate, reținând prevederile expuse la art. 386 alin. (1), lit. a), b), c), d) Cod de procedură civilă, se atestă că fapta ilicită (circumstanță importantă pentru soluționarea cauzei) nu a fost constatată, de către o autoritate competentă (nefiind anexată o anumită probă), însă instanţa a dispus totuși admiterea acţiunii, precum și instanţa efectiv a constatat, în mod unilateral, ilegalitatea acţiunilor reclamate, în lipsa unei asemenea competențe.
27. Indică apelantul că nu a fost demonstrată prin probe elocvente, atât rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei respective, cât şi reputația intimatului/reclamantului Cotorobai Sergiu anterior intentării urmăririi penale şi modificarea acesteia prin raportare la percepția cetățenilor, după data finisării examinării cauzei. Instanţa nu a motivat efectiv hotărârea în partea prejudiciului moral, stabilind în mod arbitrar cuantumul acestei pretenții, prin enumerarea acţiunilor procesuale desfășurate în privința intimatului/reclamantului şi cu invocarea că la stabilirea acestuia a luat în considerare practica judiciară pe cauze analogice, fără a numi careva cauze în acest sens. Precizează că în cadrul examinării cauzei în fond, reprezentantul reclamantului/intimatului şi-a justificat cuantumul prejudiciului moral prin examinarea îndelungată a procesului penal, argument ce are relevanță doar în contextul depunerii unei cereri de chemare în judecată în temeiul legii nr. 87/2011 şi nu în prezenta cauză.

28. Consideră apelantul că instanţa urma să-şi motiveze hotărârea în partea stabilirii cuantumului prejudiciului moral prin raportarea circumstanţelor speței la prevederile legale şi anume prin prisma criteriilor stipulate la art. 11 din Legea nr. 1545 şi a art. 219 alin. (4) din Codul de Procedură Penală şi cu luarea în considerare a explicațiilor pârâtului şi intervenientului accesoriu.
29. Mai afirmă că la aprecierea cuantumului prejudiciului moral instanţa nu a luat în considerare acest criteriu şi nici nu s-a expus asupra admiterii, pertinenței explicațiilor invocate de pârât privind incidența criteriului dat circumstanţelor speței. Or, în corespundere cu norma art.218 din Codul de Procedură Penală al RM, instanţa de judecată, constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității şi a drepturilor omului, o dată cu adoptarea hotărârii, emite şi o încheiere interlocutorie prin care aceste fapte se aduc la cunoștința organelor respective, persoanelor cu funcție de răspundere şi procurorului. Din circumstanţele cauzei nu se atestă prezenţa cărorva probe care ar justifica faptul că reclamantul a avut parte de o reputație profesională şi ca urmare a intentării dosarului penal această reputație profesională a fost știrbită. Ori, prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea şi reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie şi personal).
30. Face referire apelantul la prevederile hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 9 din 9 octombrie 2006, cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. Criteriile care stau la baza cuantumului despăgubirilor trebuie să fie obiective, împărtășind criteriul general evocat de instanţa europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea şi gravitatea atingerii adusă acestora. Respectiv, instanţa de fond a dispus acordarea unui prejudiciu moral, în cuantum de 100 000 (o sută mii) lei, în lipsa unei justificări pertinente. Ori, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că acel cuantum al despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, şi nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor (cauza Cozimolici decizia Colegiul penal lărgit al CSJ din 26.12.2008, dos. nr. lra1359/08).
31. *La cererile de apel formulate de apelanți, intimatul nu a pezentat referință.*
32. *În ședința instanței de apel*, reprezentantul apelantul Ministerul Justiției al RM Valiuh Irina, a susținut cererea de apel înaintată, solicitând admiterea acesteia, pe motivele invocate.

Apelantul Procuratura Generală a RM și intimatul Cotorobai Sergiu, în ședința de judecată nu s-au prezentat, fiind citați în mod legal, prin intermediul poștei electronice, iar reprezentantul intimatului, avocatul Vladimirov Natalia a solicitat examinarea în lipsă.

În conformitate cu art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. Reieșind din prevederile citate, Completul judiciar a dispus examinarea apelului în lipsa participanților

care nu s-au prezentat, fiind citați legal.

Aprecierea instanței de apel.

33. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, audiind poziția participanților prezenți în ședința instanței de apel, Colegiul consideră apelurile declarate de Procuratura Generală a RM și Ministerul Justiției a RM ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 februarie 2026, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cotorobai Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, în partea cuantumului prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Cotorobai Sergiu din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, prin modificarea sumei încasată cu titlu de prejudiciu moral de 100 000 lei (o sută mii lei), cu suma de 60 000 lei (șaizeci mii lei), din următoarele considerente.
34. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât acea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.*
35. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărârea primei instanţe.*
36. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin.*
37. Completul de judecată reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
38. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
39. În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a*

cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

40. În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească *reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*
41. În conformitate cu art. 130 alin. (1-3) din Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauze*i.
42. Articolul 240 alin. (1), (3) Codul de procedură civilă statuiază că, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant*.
43. Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru, ținând cont că obiect al prezentei cereri de apel, reprezintă dezacordul parțial al apelanților cu hotărârea primei instanțe, în partea soluției pronunțate, va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în limitele devolutive respective.
44. Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată către pârâtul Ministerul Justiției al RM, cu atragerea în proces a intervenientului accesoriu Procuratura Generală a RM, reclamantul Cotorobai Sergiu a solicitat încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM a prejudiciului material cauzat în sumă de 10 000 lei și a prejudiciului moral cauzat, echivalat la suma de 300 000 lei, ca urmare a supunerii ilegale a procedurilor penale, precum și compensarea în folosul său de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în actuala cauză civilă.
45. Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanţă a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii, apreciind drept întemeiată pretenția reclamantului Cotorobai Sergiu, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, cu încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Cotorobai Sergiu a sumei de 100 000 lei (o sută mii lei, 00 bani) cu titlu de despăgubire a prejudiciului moral, cheltuielile de judecată suportate la examinarea prezentei cauze constituite din taxa de timbru în mărime de 200,00 lei (două sute lei, 00 bani) și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5.000,00 lei (cinci mii lei, 00 bani), în total suma de 105 200,00 lei (o sută cinci mii două sute lei, 00 bani). În rest pretențiile lui Cotorobai Sergiu au fost respinse ca neîntemeiate.
46. *Verificând argumentele apelurilor formulate în raport cu materialele cauzei, în limitele devolutive ale acestora, şi anume în partea dezacordului parţial al apelanţilor cu dispoziţia din hotărâre referitor la mărimea prejudiciului încasat, Colegiul judiciar consideră criticile invocate întemeiate, în sensul şi modul care urmează a fi expus.*
47. Astfel, actele cauzei denotă că prin ordonanța din 24 iulie 2020, emisă de către Ofițerul de

urmărire penală al Direcției nr. 4 a DGUP a CNA, Stanislav Cebaniuc, a fost dispusă începerea urmării penale, pe faptul manipulării unui eveniment, infracțiune prevăzută la art. 242[1] alin. (2) Cod penal. Prin ordonanța din 8 decembrie 2020, de către procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ion Ursu, a fost dispusă punerea sub învinuire a cet. Cotorobai Sergiu, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (4) și (5) și art. 242[1] alin. (2) Cod penal. Prin ordonanța emisă de către Ofițerul de urmărire penală al Direcției nr.4 a DGUP a CNA, Stanislav Cebaniuc din 2 decembrie 2020, s-a dispus efectuarea în cadrul cauzei penale nr. *****, a perchiziției la domiciliul bănuitului Cotorobai Sergiu. La aceeași dată, a fost dispusă efectuarea percheziției în automobilul de model „Renault Kadjar", cu nr. de înmatriculare *****, utilizat de bănuitul Cotorobai Sergiu. Potrivit proceselor-verbale de percheziție din data de 7 decembrie 2020, la domiciliul lui Sergiu Cotorobai și în automobilul acestuia au fost efectuate percheziții.

48. S-a mai constatat că prin ordonanța din 8 decembrie 2020, procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ion Ursu, a dispus punerea sub învinuire a lui Cotorobai Sergiu, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin.(4) și (5) și art. 242[1] alin. (2) Cod penal. Prin Ordonanța din 8 decembrie 2020, emisă de către procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ion Ursu, s-a dispus inițierea procedurii de aplicare a măsurii preventive arestul preventiv în privința lui Cotorobai Sergiu. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2020, a fost admis recursul avocatului Rodion Bordian în interesele învinuitului Cotorobai Sergiu, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19 decembrie 2020, a fost casată încheierea și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a dispus aplicarea în privința învinuitului Cotorobai Sergiu, a măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu, cu emiterea unui mandat judecătoresc de arest la domiciliu pe un termen de 20 de zile. Termenul arestului la domiciliu în privința învinuitului Cotorobai Sergiu, s-a calculat începând cu data de 16 decembrie 2020, cu includerea în durata arestului la domiciliu, durata reținerii și arestului preventiv de la 7 decembrie 2020 până la 16 decembrie 2020, eliberându-l imediat din stare de arest preventiv. Potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24 decembrie 2020, a fost dispusă prelungirea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu cu 30 de zile, până la data de 26 ianuarie 2021. Ulterior, prin ordonanța de aplicare a măsurii preventive, din data de 12 februarie 2021, emisă de către procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ion Ursu, a fost dispusă aplicarea față de învinuitul Cotorobai Sergiu, a măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara pe un termen de 60 de zile calendaristice. Prin Ordonanța din 24 mai 2023, emisă de către Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul principal, Alexandr Cornea, s-a dispus a scoate pe Cotorobai Sergiu de sub urmărire penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (2) alin. (4) și art. 242[1] alin. (2) din Codul penal (f. d. 53-61).
49. În conformitate cu art. 53 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova, Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.
50. În baza art.1 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.
51. În accepțiunea art.2007 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile

organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității; c) acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la: constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

52. Norma cuprinsă la art.2 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 statuează că, prin acțiuni ilicite se subînțeleg acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infracțiuni).
53. Art. 3 al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, prevede că, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țară, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești. În temeiul art. 6 al aceleiași Legi, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; *b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;* c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.
54. Potrivit art.11 alin. (1)-(3) al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, mărimea

compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție. Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală. În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

55. În acord cu art. 2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.
56. În context, art. 2037 alin.(1)-(3) Cod civil reglementează că, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. *La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.*
57. Reieșind din contextul menționat mai sus, Colegiul civil apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în ceea ce privește lipsa dreptului apelantului/reclamant, Cotorobai Sergiu de a cere despăgubire în cazul din speță, în temeiul Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ori, ordonanța din 24 mai 2023, emisă de către Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul principal, Alexandr Cornea, prin care s-a dispus a scoate pe Cotorobai Sergiu, de sub urmărire penală, din motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (2) alin. (4) și art. 242^1 alin. (2) din Codul penal oferă acest drept reclamantului/apelant de a solicita repararea prejudiciului moral. Așadar, ținând cont de faptul că Cotorobai Sergiu a fost scos de sub urmărirea penală de către procuror, instanța de apel conchide că, acesta este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în temeiul art. 6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998. Or, prin prisma normelor de drept citate supra și a situației de fapt constatată în speță, Colegiul judiciar relevă că, prima instanță corect a conchis referitor la faptul că Cotorobai Sergiu este subiect al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor

judecătorești și că acesta este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului cauzat în legătură cu aceste acțiuni ilicite.

58. Astfel, scoaterea de sub urmărire penală, combinată cu prezența pe dosar a măsurilor preventive și a celorlalte măsuri procesuale, constituie temei prevăzut de art. 6 lit. b) combinat cu art. 3 lit. a, c) din Lege, care permite adresarea intimatului Cotorobai Sergiu cu acțiunea în cauză.
59. Pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, în condițiile normei de drept enunțate supra, este necesară scoaterea de sub urmărire penală a persoanei, condiție legală întrunită în prezenta speță, ce condiționează temeinicia parțială a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, prima instanță corect a reținut că, acesta este reparabil în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, însă incorect a determinat cuantumul acestuia.
60. Reieșind din normele art. 2036 alin. (1) și 2037 alin. (1)-(3) ale Codului civil, citate supra, Colegiul civil reține că într-adevăr reclamantului/apelant Cotorobai Sergiu i-au fost cauzate suferințe psihice, manifestate prin diverse stări, imagine știrbită, prin faptul că a fost ilegal reținut, pus sub învinuire. Mai mult, în temeiul art. 19 alin. (1) Cod civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel, ori, în condițiile în care Cotorobai Sergiu a fost scos de sub urmărirea penală ce ține de învinuirea incriminată, fiind astfel reabilitat, acesta este îndreptățiți în temeiul Legii nr. 1545 din 28 februarie 1998 de a solicita repararea prejudiciului moral. Din aceste raționamente, Colegiul judiciar califică ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu referire la faptul că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului.
61. Totodată, Colegiul judiciar reține că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că suma încasată ca compensație a prejudiciului, trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, iar sumele încasate prin hotărârea judecătorească contestată, nu răspund întru totul acestui criteriu. La aprecierea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel reține și gravitatea infracțiunii de care a fost învinuit reclamantul/apelant, la caz, art. 242[1] alin. (2) Cod penal, care se califică ca fiind o infracțiune gravă, statutul social al acestuia, dar și acțiunile de urmărire penală întreprinse în partea ce vizează aceste aspecte. Așadar, la cuantificarea despăgubirilor ce urmează fi acordate reclamantului/apelant, urmează a fi luate în considerare consecințele produse pe plan social, imaginea persoanei acesteia și reputația profesională, precum și durata în timp a încălcărilor drepturilor, care a fost suficient de mare. În particular, Colegiul judiciar învederează că pentru intimatul Cotorobai Sergiu, pornirea urmăririi penale, recunoașterea acestuia în calitate de bănuit și învinuit, punerea sub învinuire de comiterea unei infracțiuni grave, reținerea, percheziționile și arestul preventiv și la domiciliu, calitatea acestuia de manager a unui club de fotbal - au avut un impact social cu efect profund, iar aceste acțiuni au fost susceptibile să-i producă suferințe morale.
62. Concomitent, Colegiul civil admite ca confirmată situația că circumstanțele expuse supra au avut pentru reclamant/apelant un impact psihologic și social, manifestat prin sentimentul de nedreptate și umilință, cauzat de faptul că a fost acuzat pe nedrept. Respectiv, este în afara oricărui dubiu că în cazul dat, sentimentul de nedreptate și stigmatizare i-au afectat calitatea vieții lui Cotorobai Sergiu în perioada vizată, însă suma de 100 000 de lei, încasată de către prima instanță, este una disproporționată în situația juridică analizată. La acest segment, Colegiul judiciar remarcă faptul că la stabilirea cuantumului sumei încasate cu titlu de

reparare a prejudiciului moral pentru încălcarea drepturilor reclamantului prin acțiunile ilegale ale autorităților statului, nu s-a ținut cont de jurisprudența constantă CtEDO și națională pe marginea acestei categorii de litigii, precum și de criteriile de determinare a mărimii compensației pentru prejudiciul moral cauzat.

63. Pe această cale, Colegiul judiciar notează că acțiunile desfășurate în perioada urmării penale i-au lezat drepturile și libertățile fundamentale ale omului reclamantului Cotorobai Sergiu și că, vătămarea acestor drepturi rezidă întru-un prejudiciu moral, nu pot fi negate, corespund realității și sunt întemeiate. Cu toate acestea, în circumstanțele speței deduse judecății, acestea nu justifică existența și întinderea unui asemenea prejudiciu moral, precum cel încasat de către instanța ierarhic inferioară. La acest aspect, Colegiul civil reamintește că prejudiciul moral constă în efectul negativ suferit în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, prin care s-au adus atingere unor drepturi personale nepatrimoniale. Prin urmare, daunele morale pot fi acordate în ipoteza în care se încalcă valorile ocrotite de legea fundamentală cum ar fi demnitatea, onoarea și alte valori sociale consacrate. Sub un alt aspect, deși este viabilă susținerea că stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu moral presupune o anumită aproximare, instanța de judecată, la determinarea cuantumului acestuia, trebuie să aibă în vedere criteriile de apreciere, precum ar fi: consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic și emoțional, importanța valorilor morale lezate, măsura în care acestea au fost afectate etc. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este și criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, iar pe de altă parte să nu constituie o îmbogățire fără justă cauză pentru persoana vizată, sens în care este necesar de a se determină o sumă echilibrată cu titlu de prejudiciu moral.
64. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și în lumina jurisprudenței constante a Curții Europene, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. În ceea ce ține de caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea, instanța de apel constată că, din materialul probator administrat la dosar, nu rezultă că în privința lui Cotorobai Sergiu ar fi fost comise anumite încălcări procesuale care, în principiu, ar putea justifica acordarea unor despăgubiri mai mari decât în alte situații comparabile, din punct de vedere juridic.
65. Reținând împrejurările de fapt și de drept elucidate supra, apreciind în ansamblu circumstanțele speței, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, instanța de apel consideră rezonabil modificarea cuantumului prejudiciului moral de la 100 000 de lei care este o sumă exagerată în raport cu gravitatea suferințelor suportate la 60 000 de lei care constituie o satisfacție echitabilă pentru reclamant. Ori, suma de 300 000 de lei pretinsă de reclamantul Cotorobai Sergiu cu titlu de despăgubire morală și suma de 100 000 de lei acordată de prima instanță, cu titlu de prejudiciu moral pentru acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală sunt vădit disproporționate încălcării constatate, și nu corespund jurisprudenței Curții Supreme de Justiție și CEDO.
66. De altfel, scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rând, a unei satisfacții morale pentru suferințele de același ordin și nu a unei satisfacții patrimoniale, prejudiciul moral trebuie să fie compensatoriu și nu punitiv. În acest context, instanța de apel

reține că această valoare patrimonială (60 000 de lei) este una suficientă pentru a oferi reclamantului satisfacție morală pentru prejudiciile morale suferite, cu respectarea principiului proporționalității și a justului echilibru între natura valorilor nepatrimoniale lezate și sumele acordate, inclusiv care prevede durata aflării nelegitime a persoanei în detenție, ceea ce constituie inter alia un criteriu ce urmează a fi luat în considerare la determinarea cuantumului prejudiciului moral.

67. În acest context, Colegiul reiterează că scopul acordării daunelor morale este compensarea suferinței și oferirea unei satisfacții echitabile, nu îmbogățirea fără justă cauză sau pedepsirea bugetului public, astfel că suma de 60 000 de lei reprezintă o valoare patrimonială care, permite o reparație morală reală, nefiind nicidecum o sumă simbolică sau derizorie. În aceste împrejurări de fapt și de drept, o despăgubire de 100 000 de lei apare ca fiind lipsită de suport rezonabil, în timp ce suma de 60 000 de lei reprezintă o reparație echitabilă și suficientă, fiind adaptată atât gravității ingerinței, cât și circumstanțelor specifice care au condus la cercetarea penală a acestuia, dar și practicii relevante pe un caz similar (f. d. 115).
68. În partea ce ține de repararea prejudiciului material, anume a asistenței juridice de 5 000 lei, se atestă că în cererile de apel nu s-au invocat careva argumente specifice care ar determina o analiză separată a acestei dispoziții din hotărîrea contestată.
69. Din cele ce preced, Completul de judecată ajunge la concluzia de a admite cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, de a modifica hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 mai 2025, în partea reparării prejudiciului moral, prin micșorarea sumei de la 100 000 de lei până la 60 000 de lei, în rest, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 mai 2025.
70. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. b), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ al Curţii de Apel Centru -

d e c i d e :

Se admit cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 mai 2025, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cotorobai Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, în partea cuantumului prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Cotorobai Sergiu din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, prin modificarea sumei încasată cu titlu de prejudiciu moral de 100 000 lei (o sută mii lei), cu suma de 60 000 lei (șaizeci mii lei).

În rest, hotărârea primei instanțe se menține.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului,
judecătorul Dimitriu Serghei

Judecătorii Gîrleanu Violeta

Roșca Constantin